

แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

Academic Administration Guidelines for the Early Childhood Level at Schools
in Nakhon Thai District under Phitsanulok Primary Education Area Office 3

วนัสสุรางค์ ศิริกรจรัส¹ พิมพกา ธรรมสิทธิ² ชาวฤทธิ์ จันจัน³

Wanassurang Sirikornjarus, Pimpaka Thammakit, Chaowarit Chancheen

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นและ 2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เป็นวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรที่ใช้ทั้งหมด 132 คน กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพที่เป็นอยู่ภาพรวมอยู่ในระดับมากและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุดความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มี 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรระดับปฐมวัย และร่วมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับปฐมวัย สำรวจและวางแผนตั้งงบประมาณจัดหาสื่อในแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการนิเทศการศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานการนิเทศและนำผลการนิเทศ มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสนอแนะแนวทางให้ครู ด้านการวัดและประเมินผล นิเทศติดตาม และประเมินพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายและสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทาง; การบริหารงานวิชาการ; ปฐมวัย

Received: 2024-06-25 Revised: 2024-07-14 Accepted: 2024-07-21

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: appleapple021137@gmail.com

² อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Pimphaka@live.ur.ac.th

³ อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: Chaowarit.cha@live.ur.ac.th

Abstract

The objectives of this study were: to study the realistic and expected conditions, and to develop the guidelines for the early childhood academic administration at the schools in Nakhon Thai district, Phitsanulok Primary Education Service Area Office 3. It was mixed methods research. The total population was 132 people. There were 9 informants in the interviews. The research tools were questionnaires and interviews. The statistical instruments used for data analyses were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results showed that the expected condition was the highest and followed by the realistic condition. The priority needs of the early childhood academic administration, arranged from the highest to lowest, included the school curriculum development research for the development of the quality of education, development of innovative media technology for the early childhood education, organizing of learning experiences, educational supervision, as well as measurement and evaluation. Guidelines for the early childhood academic management had 6 aspects: curriculum development of educational institutions meetings to understand the early childhood curriculum and develop the curriculum of educational institutions; organizing of learning experiences to study and integrate the school curriculum; development of innovative technology media to explore, plan, and set a budget to provide media in the annual action plan; educational supervision to appoint a supervision working group and then take the results to the learning exchange to suggest guidelines for teachers; measurement and evaluation systematic monitoring and evaluation of children's development; and research for the education quality improvement policy formulation and establishment of mutual agreement.

Keywords: guidelines; academic administration; early childhood level

บทนำ (Introduction)

ช่วงอายุในการพัฒนามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืนสูงสุด คือ ช่วงปฐมวัยที่เริ่มต้นตั้งแต่มีการปฏิสนธิ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต และเป็นช่วงวัยที่เด็กมีความกระตือรือร้นและมีความสามารถในการเรียนรู้ทุกสิ่ง หากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสมในช่วงปฐมวัย โอกาสทองของการพัฒนาจะไม่หวนกลับมาอีก ด้วยเหตุนี้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่ในครรภ์มารดาจึงไม่ใช่เพียงวาระแห่งชาติอีกต่อไปแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 มุ่งพัฒนาให้เด็กปฐมวัยทุกคนซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดต้องได้รับการดูแล พัฒนา และเรียนรู้รอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัยอารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยอย่างมีคุณภาพ เท่าเทียมและต่อเนื่อง ตามศักยภาพตามวัย บนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดีและความต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยยึดหลักศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม การเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และทั้งปวงเพื่อประโยชน์

สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ด้วยการบูรณาการการทำงานจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564: 49)

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคมชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรงโดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้นเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมจำเป็นต้องมีระบบการกำกับติดตามประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรคตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน วางแผนและดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมิน ต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่าย รวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 48)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 161 โรงเรียน โดยมีการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอนครไทยสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 55 แห่ง มีบริบทการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยมีขอบข่ายการบริหารวิชาการที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นโรงเรียนในพื้นที่ อำเภอดียวกันบริบท ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี และด้านอื่น ๆ มีความใกล้เคียงกัน และได้้นำข้อมูลที่ศึกษามาเพื่อประกอบการทำวิจัย เนื่องจากได้ทราบถึงปัญหาของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่ยังไม่มีการแก้ไขในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย และผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เท่าที่ควร และต้องการให้บุคคลอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปกำหนดเป็นแนวการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมสอดคล้องในการพัฒนานตนเองและเอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล

เชิงปริมาณประชากรที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 55 คน ครู จำนวน 77 คน รวม 132 คน

เชิงคุณภาพกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูปฐมวัย จำนวน 5 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน รวม 9 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวน 55 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่างเดือนตุลาคม 2566 ถึง มิถุนายน 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม ส่วนเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์โดยเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ซึ่งมีความตรงตามเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6 ถึง 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นสภาพที่เป็นอยู่เท่ากับ 0.982 และ สภาพที่ควรจะเป็นเท่ากับ 0.962 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ตำแหน่งและระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) และเป็นแบบการตอบสนองคู่ (Dual Respond Format)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทยสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีลักษณะแบบปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ระยะโดยระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ถึงโรงเรียนเป็นประชากรเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2. จัดส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่กำหนดไว้ จำนวน 132 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูในโรงเรียน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2567

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนและตรวจสอบความถูกต้องโดยใช้แบบสอบถามกลับมาคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งถ้ามีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ระยะที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย เพื่อระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทยโดยดำเนินการ ดังนี้

4. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และศึกษานิเทศก์

5. ผู้วิจัยเตรียมการสัมภาษณ์โดยเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ และนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์ไว้ชัดเจนและแจ้งเวลาล่วงหน้า พร้อมส่งประเด็นที่จะสัมภาษณ์ให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

6. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่นัดหมายโดยดำเนินการในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2567 ขออนุญาตบันทึกเทปสัมภาษณ์และยุติการสัมภาษณ์เมื่อช่วงเวลาที่เหมาะสม เพราะจะไม่ทำให้หลงลืมประเด็นรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับการสัมภาษณ์ หากมีข้อมูลไม่ครบถ้วนผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เพิ่มเติม และแสดงความขอบคุณที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มาวิเคราะห์เนื้อหาและเรียบเรียงและสังเคราะห์ประยุกต์กับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสรุปเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่		ระดับ	สภาพที่ควรจะเป็น		ระดับ	PNI _{Modified}	ลำดับ
	μ	σ		μ	σ			
1.ด้านการพัฒนาหลักสูตร								
สถานศึกษา	4.044	0.691	มาก	4.666	0.670	มากที่สุด	0.153	1
2.ด้านการจัดประสบการณ์								
การเรียนรู้	4.392	0.714	มาก	4.711	0.577	มากที่สุด	0.072	4
3.ด้านการพัฒนาสื่อ								
นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อ								
การศึกษาระดับปฐมวัย	4.274	0.759	มาก	4.644	0.699	มากที่สุด	0.086	3
4.ด้านการนิเทศการศึกษา	4.385	0.679	มาก	4.703	0.575	มากที่สุด	0.072	5
5.ด้านการวัดและ								
ประเมินผล	4.392	0.663	มาก	4.703	0.579	มากที่สุด	0.070	6
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา								
คุณภาพการศึกษา	4.325	0.792	มาก	4.703	0.649	มากที่สุด	0.087	2
รวม	4.302	0.716	มาก	4.691	0.624	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 สภาพที่เป็นอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.302$, $\sigma = 0.716$) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.691$, $\sigma = 0.624$) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการประชุมร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย วิเคราะห์สภาพและบริบทของชุมชนและโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน

2.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้เพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เหมาะสมกับช่วงวัยเด็กและความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า โรงเรียนมีการสำรวจสื่อ นวัตกรรมและวางแผนด้านงบประมาณโดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อจัดหาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี ให้มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนและสนับสนุนให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีสอดคล้องกับวัยของเด็ก

2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนจัดประชุมครูเพื่อจัดทำแผนการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง และมอบหมายหน้าที่ให้ฝ่ายวิชาการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับและติดตามและนำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ครูนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โรงเรียนจัดประชุมบุคลากรและแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันกับครูประจำชั้น มีการนิเทศติดตามและดูผลการพัฒนาการของเด็กประเมินพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ และประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงในการปฏิบัติกิจกรรม ประจำวัน และ สรุปการวัดและประเมินผลเด็ก รายงานผลการวัดและประเมินผลต่อโรงเรียน ต้นสังกัดและผู้ปกครอง แล้วนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงเพื่อพัฒนาเด็ก

2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนกำหนดนโยบายและสร้างข้อตกลงร่วมกันในการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก มีการจัดอบรม การศึกษาดูงาน การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาครูในการทำวิจัยและใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับคณะครูในโรงเรียนเพื่อทำวิจัยโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนนิเทศ กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็ก

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นทั้ง 6 ด้าน พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่ควรจะเป็นอันดับหนึ่งคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนได้คำนึงถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน โดยมีนโยบาย วิสัยทัศน์ เป็นข้อกำหนดไว้เพื่อการ

บริหารงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มาจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยมีการประชุมร่วมกัน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงการพัฒนหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์ นโยบาย ตัวชี้วัด เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญา คุณสุข (2565: 21) พบว่า การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรขึ้นมามีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้นโดยการวางแผนหรือวางจุดมุ่งหมาย ให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และผู้เรียนโดยใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาเป็นผู้ช่วยในการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2564-2570 ที่กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน เติบโตตามศักยภาพเป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ” โดยศึกษาสภาพบริบทชุมชน สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันโดยมีการประชุมร่วมกันหลายฝ่ายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนและเด็ก ทั้งนี้เป็นเพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าของการศึกษาปฐมวัย มีความกระตือรือร้นที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับนี้สร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรปฐมวัยที่ต้องการให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับครู การพัฒนาและการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพและเติบโตตามศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิกานต์ รอดเรือง (2565: 30) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการกำหนดแผนการเรียนการสอนกำหนดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ร่วมประเมินผล ติดตาม และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การให้ผู้ปกครองชุมชนและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้สถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จจนสามารถสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

2.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนควรจัดเนื้อหาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนโดยบูรณาการกิจกรรมผ่านการเล่น จัดประสบการณ์โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ เน้นลงมือปฏิบัติ ทดลอง คิดวิเคราะห์แก้ปัญหา และสร้างผลงานของตนเอง ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ตัวชี้วัด เนื้อหาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จัดเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการความจำเป็นและเหมาะสมของชุมชน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มีการวิเคราะห์ปัญหาของเด็กเมื่อเราทราบว่าเด็กมีปัญหาหรือความต้องการแล้วต้องวิเคราะห์หาสาเหตุ และวิธีแก้ปัญหา ทั้งนี้เป็นเพราะหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยนั้นต้องจัดประสบการณ์การเล่นและการ

เรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัย จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์พร้อมทั้งนำผลการประเมินพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องและให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลิน กล่อมจิตต์ (2564) ได้จัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปที่มีต่อความสามารถในการคิดรวบยอดของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปมีความสามารถในการคิดรวบยอดก่อนเรียนเฉลี่ย 25.75 หลังเรียนเฉลี่ย 38.50 ซึ่งเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดรวบยอด หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปมีความสามารถในการคิดรวบยอด หลังได้รับการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในระดับปฐมวัย พบว่า การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีการสำรวจสื่อและเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนเปิดภาคเรียน การสำรวจสื่อและเทคโนโลยีมีความสำคัญมากสำหรับการจัดประสบการณ์ในยุคปัจจุบันโดยต้องสำรวจก่อนเปิดภาคเรียน มีการวางแผนด้านงบประมาณจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อจัดและเตรียมซื้อเทคโนโลยี ให้มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ดีซึ่งเหมาะกับหน่วยการเรียนรู้ และพัฒนาการเด็ก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา การกำกับ ติดตาม ดูแล ประเมินผล การใช้สื่อเพื่อปรับปรุงการผลิตสื่อ ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพก่อนประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงสื่อที่มีคุณภาพ และวิธีการดูแลรักษาสื่อให้พร้อมที่จะใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลาเพื่อเป็นเครื่องมือให้เด็กได้เกิดกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น (อรุणษ์ งานฉมัง, 2564: 72) สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตชนิตช์ จงแยมเหมือน (2565) ที่ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสาทสัมผัสในระบบการสอนแบบมอนเตสซอรีที่มีต่อทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยแสดงความคิดเห็นทั้งชอบและไม่ชอบกับการทำงานประสาทสัมผัส แต่เด็กสามารถทำงานได้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของตนเองและเด็กมีทักษะการคิดเชิงบริหารที่ดีขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสาทสัมผัสในระบบการสอนแบบมอนเตสซอรี

2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนควรจัดทำแผนการนิเทศการนิเทศการเรียนการสอนของครู นิเทศการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้ง และมอบหมายหน้าที่ให้ฝ่ายวิชาการและแต่งตั้งคณะทำงานโดยดำเนินการนิเทศกำกับ และติดตาม และนำผลการนิเทศมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุง แก้ไขและให้เกิดการพัฒนาของครู มีการช่วยเหลือแนะนำ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และใช้กระบวนการนิเทศ เพื่อกำกับ และติดตาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนของครู และนำผลการนิเทศ การเรียนการสอนไปวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เป็นเพราะการนิเทศนั้นจะเกิดขึ้นได้ดีจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียนโดยครูร่วมกันนิเทศกันเองโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เพื่อร่วมพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน (Collaborative Professional Development) อันเป็นการนำไปสู่การพัฒนาการสอนในโรงเรียน ผนวกกับการนำรูปแบบการนิเทศแบบ

คลินิก (Clinical Supervision) มาใช้สำหรับครูใหม่ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จำเป็นต้องให้ครูกลุ่มนั้นได้ศึกษาและเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูและผู้นิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการสอน การสังเกตการสอน และการประเมินผลการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ สีลา (2563) พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงานของรูปแบบการนิเทศ (ARSIDE Model) โดย A คือ การกำหนดเป้าหมายร่วม (Analysis for Goal) R คือ การสร้างความสัมพันธ์ (Relationship) S คือ การออกแบบการทำงาน (Styling) I คือ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information) D คือ การนิเทศแบบร่วมมือ (Doing) และ E คือ การประเมินผล (Evaluation) และปัจจัยความสำเร็จ 4 ปัจจัย คือ การสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหาร ความต่อเนื่องในการนิเทศ การสร้างขวัญและความตระหนักในหน้าที่และผลการนำรูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ พบว่า ผู้นิเทศในการนิเทศการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก และผู้รับการนิเทศมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โรงเรียนควรให้ครูวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลในหลักสูตรการศึกษาาระดับปฐมวัยซึ่งจะต้องประเมินผลเด็กทุกด้านและประเมินอย่างต่อเนื่อง เปรียบเทียบพัฒนาการเด็กกับเกณฑ์ ใช้การประเมินที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็ก ช่วงอายุที่ต่างกัน ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ และประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน และสรุปการวัดและประเมินผลเด็กพร้อมรายงานผลการวัดและประเมินผลต่อผู้ปกครองเด็ก แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาต่อไปทั้งนี้เป็นเพราะการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กโดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรมและส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ต้องมีหลักในการประเมินพัฒนาการเด็ก คือ วางแผนประเมินพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจวัตรประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้แบบทดสอบ สรุปผลการประเมินจัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก ส่วนวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 44) สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ สีลา และศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2563: 155) พบว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้านการวางแผน ครูมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนวางแผนการประเมินโดยศึกษาหลักสูตรและปรัชญาของโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กจากการพูดคุยกับผู้ปกครอง การจัดระบบและแปลผลข้อมูล พบว่า ครูกำหนดช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลเป็น 3 ระยะและเก็บข้อมูลพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญาโดยใช้การสังเกต

เด็กเป็นรายบุคคล การนำผลไปใช้ พบว่า ครูนำผลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนและสื่อสารกับผู้ปกครองผ่านสมุดบันทึกลูกรัก สมุดพกและแฟ้มผลงาน

2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก มีการจัดอบรม การศึกษาดูงาน การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ และใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน กับคณะครูที่โรงเรียน เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยโดยให้ครูศึกษาปัญหาของเด็กในชั้นเรียนของตนเองและให้เลือกปัญหาที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนที่ต้องการแก้ไข เพื่อนำไป สู่แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งนี้เพราะการวิจัยในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็ก จุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียนจึงอยู่ที่ขั้นตอนการทำวิจัยที่จะแก้ปัญหาหรือพัฒนาเด็กซึ่งได้แก่ การศึกษาถึงปัญหาและจุดที่ต้องการพัฒนา ศึกษาถึงสาเหตุของปัญหา ศึกษาแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา สร้างและพัฒนาแนวคิดกรรมการเรียนรู้ นำแนวคิดกรรมการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาการเรียนรู้ของเด็ก หรือปัญหาการสอนของครู ประมวลผลการแก้ปัญหา สรุปผลการทดลองและเขียนรายงานเพื่อเผยแพร่ ดังนั้นครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนคือ การใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนในการแก้ปัญหาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยองค์รวมอย่างเต็มตามศักยภาพและครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาสอดคล้องกับแนวคิดของชนิกา นาคแก้ว(2562: 74) พบว่า วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ คือกระบวนการแสวงหาความรู้โดยที่มีครูเป็นผู้ทำวิจัย และนำผลไปใช้การปฏิบัติจริง โดยเป็นการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อตนเองเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้วยนวัตกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญยุทธ ชัยโคตร (2565) พบว่า แนวทางการพัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ด้าน 20 แนวทาง ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา และกำหนดประเด็นปัญหาในการวิจัย 3 แนวทาง การวางแผนการวิจัย 6 แนวทาง ด้านการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย 4 แนวทาง ด้านการเก็บ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 4 แนวทาง ด้านการนำเสนอ และการนำผลการวิจัยไปใช้ 3 แนวทาง

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ให้เด็กมีประสบการณ์ผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการเล่นและเน้นการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการสำรวจสื่อและเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนเปิดภาคเรียน แล้วนำมาวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเตรียมจัดซื้อสื่อและเทคโนโลยีให้มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา มีการจัดทำแผนการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูอย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้งพร้อมนำผลการนิเทศมารวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุง แก้ไขการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านการวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กสอดคล้องกับการวัดและประเมินผลในหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย สรุปผลการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้านแล้ว

รายงานผลให้ผู้ปกครองรับทราบและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กโดยให้ครูศึกษาปัญหาของเด็กในชั้นเรียนของตนเองและให้เลือกปัญหาที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนที่ต้องการแก้ไขเพื่อนำไปสู่แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอนครไทย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต ๓3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับแรก ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงการพัฒนหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์ นโยบาย ตัวชี้วัด เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน โดยการประชุมร่วมกัน จากครู บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และร่วมกันคัดเลือกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่จะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแสวงผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงอย่างรอบด้าน โดยดำเนินการร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรอยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมเพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรร่วมประชุมวางแผนส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือจากบุคคลหน่วยงานติดตามตรวจสอบ ประเมินเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า สภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

เอกสารอ้างอิง(References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จิรวรรณ สาคร และศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2563). **สภาพและปัญหา ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสาธิตลอออุทิศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ สีลา. (2563). **รูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิกา นาคแก้ว. (2562). **การศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชาญยุทธ ชัยโครต. (2565). **แนวทางการพัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธนัญญา คุณสุข. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปิ่นทนต์ ชินดิษฐ์ จงแยมเหมือน. (2565). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสาทสัมผัสในระบบการสอนแบบมอนเตสซอรีที่มีต่อทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุทธิกานต์ รอดเรือง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2564 – 2570. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

อัญชลิน กล่อมจิตต์. (2564). ผลการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปที่มีต่อความสามารถในการคิดรวบยอดของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อรุพงษ์ งานฉมิง. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

